Tiszkelt Szerkerstoség!

"Komoly órában!"

Messzi múltakból induló, gyógyulást kereső honfitár- század távlatából legyinteni: saink gazdag listájával ajándekozza meg olvasóit "Karlovy Vary és a magyarok" című írásával *Tardy* Lajos profesz-szor. S amilyen jólesett értesülnöm Goethe magyar barátairól is, olyan megilletődőtköltőfejedelem márványba vésett szavaira: "Ich bin dieser Quelle mit meiner Gesundheit schuldig." (Egészsé-gemmel tartozom e forrás-nak.) Tardy Lajos lírai viszszapillantása e sorok íróját történelmi visszatekintésre

Néhány éve ugyanis gyo-morbajom orvoslására Karlovy Vary-ba kerültem. Erkezésem után kértem: irányítsalyében a helyhez illő érdek-lődéssel, betegségemet tuda-kolva. "Olyan helyheti külővalószínűleg nincs tudomása." Stunde" (Komoly órában) cí"Nekem? — hüledezett a törmű vezércikk: "... éppen minténész. —, aki ebben a városban éltem le életemet, erről
tartok előadásokat, írok kör vet. Nekem Karlsbadról senki újat nem mondhat, lefoga-dom!" Mint "biztosra menő", egyetlen élő részvevő, nem fogadtam.

A tündéri városka szívében, a gránitoszlopok hordozta Kolonádok alatti kutak gyógyvi-zét szürcsölgető sétálóktól eltávolodva idéztem fel a jó fél évszázada ehelyütt történteket.

Ezerkilencszáz-harmincegyet írtunk, Piros pünkösd napján Németország politikai egén már sötét felhők gyülekeztek. Mégis, tíz európai ország hétszáznál több küldötte konok reménységgel gyűlt össze Karlovy Vary-ban. Túlnyomórészt olyan országokból, amelyekben már hosszabb ideje tevékenykedtek haladó orvossoportok és más egészségügyi dolgozók szakszervezetei, egyesülései. A magyarok a félfa-siszta uralom alatt senyvedő ország ezernyi terhét hozták magukkal.

A kongresszus meghirdette problémák mögött a valódi cél az volt: összehangolni és amennyire erőnkből telik, fokozni a harcot a fergeteges iramban terjeszkedő fasizmus feltartóztatására. "Ki időt nyer, életet nyer." Miközben a weimari köztársaságban meghiúsult a kommunisták, szocialisták és más erők egységfrontjának kikovácsolása, a német szocialista orvosok vezetésével megvalósult az antifasiszta összefogásra és a munká osztállyal való együttmű-ködésre irányuló törekvés. törekvés. Szövetségük, a Verein Sozialisorvosok egyesülete és A szo-cialista orvos) nevéből nem véletlenül hiányzott a "német" megjelőlés. Működésük ugvanis következetesen nemzetközi

Könnyű lenne ma, fél évugyan, mire vállalkoztak! De tudjuk, az ilyen széles össze-fogásnak még a sötét időkben is meg volt a maga buzdító, bátorító jelentősége. A kong-

resszuson bármely téma vitája oda konkludált, hogyan segítten néztem fel évekkel ezelőtt heti ki-ki a maga országának proletariátusát ebben a delemben. A magyar küldött-ség szervezetünk létszámához képest tekintélyes: öttagú volt. A titkár, Jahn Ferenc vezetésével Schönstein Sándor, Fá-bián Dániel, Fürst Ella, Bar-tos Sándor. Heves viták után (érdekes módon, éppen az osztrák küldöttség ellenszavazatával) megalakult — a világon egyetlen - Szocialista Orvosinternacionálé. Szűkebb veze-

január-februári

esküdötteket kell hogy egye-sítsen a szolidaritás a harcoló proletariátussal most, amikor élet-halál kűzdelem folyik"

Hitlerék ezt az Internacio-nálét is "leradírozták" a szín-térről. Vezetőinek, sok tagjának az erőszakos halál, néhánynak az emigráció (ez utóbbi, amíg lehetett, együtt-működött a segítőkész csehszlovák munkásosztállyal) lett osztályrésze.

A helytörténész megdöbbent, amikor mindezt elmondtam Hosszas kutatás után a levéltárban meg is leltük a Volkswille cikkét: "A Szocialista Munkásinternacionálé új taggal bővült, a Szocialista

Orvosinternacionáléval... mekkora az orvosok felelőssége, akik a bajok gyökeréig ha-tolnak."

Vajon érzékeltetní tudja-e e vázlatos visszaemlékezés, hogy a Szocialista Orvosinternacio-nálé létrehozásának és elnémításának mikéntje ma is ér-vényes tanulságokkal tükrözi milyen katasztrófába döntheti a világot a haladó erők összefogásának hiánya?

Jahn Anna

Az MTA-Soros Foundation-ről

számában

Érdeklődéssel olvastam a gasson olyan kezdeményezé-Magyar Nemzet július 19-i szá-Magyar Nemzet július 19-i szá- seikben, amelyek a bizottság mában a Magyar—amerikai megítélése szerint gazdagítják nyílt pályázat című rövid köz- a magyar kulturális és tudoleményt, amely épp rövidségénél fogva néhány kérdést megválaszolatlanul hagyott.

Nem szerepel ugyanis a felhívásban, hogy ez egyszeri-e, avagy hosszabb távra szóló, folyamatos pályázat, tekintettel arra, hogy a cikkben jelentkezési határidő nem szerepel. Erdekelne azonkívül, hogy mekkora összeggel, és forinttal vagy devizával gazdálko-dik-e az alapítvány? Ugyancsak fontos kérdésnek tartom, hogy a Soros Foundation, úgycsak finanszírozza "külföldi kulturális és tudományos eredmények magyar-országi meghonosodását, a magyar gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődés értékei-nek a világba való szétsugárzását", vagy ösztöndíjakat ad netán ehhez a tevékenységhez? Szeretném tudni azt is, hogy valóban csupán ilyen általá-nosan írható-e körül, mivel is lehet pályázni, vagy talán kézzelfoghatóbban is megfogalmazhatók az alapítvány cél-jai? Végezetül még egy lénye-ges kérdés: mit kell tartalmaznia a benyújtott pályázatnak?

Egy olvasó.

A Maguar Tudománuos Akadémia és a Soros Alapítvány Közös Bizottsága május 28-án, megalakulása napján folyamatischer Ärzte és lapjuk, a Der tos. hosszű távra tervezett sozialistische Arzt (Szocialista együttműködési szerződést kötött. Ennek keretében alkalom nyílik arra, hogy magánszemélyeket, illetve jogi személyeket (vállalatokat, intéz-ményeket, társulásokat, egyesületeket, klubokat stb.) támo-

mányos életet, lehetővé teszik az európai tudomány és kultúra eredményeinek magyaror-szági meghonosítását, illetve a magyar eredményeknek a világban való elterjesztését. Igy például lehetőség van magyar szakemberek, alkotóművészek tanulmányútjainak, vagy egyéb szakmai utazásainak a finanszírozására. Könyvek, egyéb kutatási és tudományos eszközök beszerzésére, szabadalmi jogok megvásárlására. Az alapítvány dollárt juttat azoknak a pályázóknak, akik rendelkeznek ugyan a szükséges forintmennyiséggel, de munkájukat a devizahiány gátolia.

A dollár ellenértékeként az alap javára befizetett forintok újabb elosztásra kerülnek. Ezek révén válik lehetővé, hogy például külföldi szakemberek magyarországi tartózkodását fedezzék, vagy hazai fordításokat fizessenek. Az alapítványtól kérhető kölcsön, illetve meghatározott időre szóló ösztöndíj.

Az alapítvány jelenleg évente egymillió dollárral gazdálkodik. Ennek egy részét a bizottság meghatározott programok támogatására fordítja, a többi elosztásáról évente kétháromszor döntenek. A pályázat határideje tehát folyamatos. Az a cél, hogy mind többen részesüljenek a támogatásban. Különös figyelmet fordít a bizottság azokra az új kezdeményezésekre és kísérletekre, amelyek az oktatás, a közművelődés és a társadalomkutatás, valamint a gazdaság szervezésének javítását szol-

A pályázathoz szükséges nyomtatványt a bizottság titkárságán lehet beszerezni. A pályázatnak tartalmaznia kell a részletes tervet és a költségvetést, azonkívül a pályázó addigi eredményeinek dokumentumait.

H. K.

AZUI NEMZETI SZINHAZERT

pénzadománysk csekkszámlaszáma: 218-98 220-546-621.

Felvilágosítás a pénzbefizetésekkel kapesolatban: a 386-330-as telefonszámon.

védnökség titkárságának telefonszáma: 114-480.

Részletek

divatban nines új mondják gyakran a szakemberek. S ezt mi is észrevesz-

jellemzővé, igazi szezonjelle-gűvé a ruhákat. S ezek azok az árulkodó apróságok, ameev eimultával ismét ránk kő-szön valaha hordott, s már alatt meg lehet ítélni, melyik régen elfelejtett ruhánk. Így évjáratból vásáróltuk, varr-jött divatba újra a míni — s tuk a holmit. Idén a szabás-vált rövid életű hóborttá —, vonalak tulajdonkénnen na most pedig úgy hírlik, újra a

hosszú szoknyák, kabátok korszaka köszönt ránk. Ez persze nem jelenti azt, hogy a nehány eve "elfekvő" készle-teinket a szekrényből előkap-hatjuk, s minden változtatás nélkül ismét a legújabb mó-diként viselhetjük. A divat-diktátorok ugyanis bölcsen ügyelnek arra, hogy mindig történjék valami változás, hiszen ez jelenti az üzletet - s talán mi sem nagyon szeretnénk éveken, évtizedeken át ugyanolyan stílusú holmikban járni.

tek hangsúlyozottak, ezek adják 1984 divatjegyeit.

Az idei sláger például a zseb. A nagy, kívülről rávarrt, tűzéssel diszitett, olykor szögekkel, csatokkal még jobban kiemelt zsebek nem annyira a praktikum jegyé-ben születnek, inkább díszként használatosak. Zseb lehet a blúz mellvonalán, az ujján – akár több is egymás alatt -, de ott a helyük a a csípőn, lezseren megkötve szoknyákon, a nadrágokon a nadrág hátán, elején, szá-

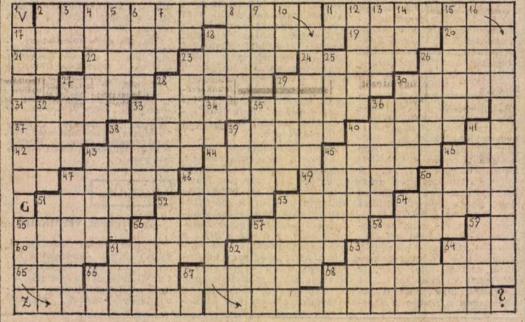
A részletek teszik nagyon rán, a térd magasságában és a boka fölött — sót a kabáto-kon, dzsekiken, mellényeken is. Rajzunkon Tóth Gabi az idei legkedvesebb strandruhát mutatja, a vállon varrás helyett apró karikákba fűzött szalag fogja össze a ruhát, a csípon pedig óriási zsebek. S hogy még észrevehetőbbek legyenek, az egyikre vasmacskát is himeztek — így ezzel akár tengerre is lehet szállni ... A zsebek, s ami szintén nagy divat az idén, a cippzá-rak megtalálhatóak a táskán

"Részletkérdés" a több szín kombinációja is a ruhákon. Egy-egy szín különböző árnyalatait, de éppenséggel egy-mástól teljesen elűtő, vad színkompozíciókat is lehet egy modellre varrni. A több színből szövött vagy hurkolt alabanyagokkal érdekes viseletet lehet készíteni, ha a színek egyikét önállóan felhasználva paszpólozzuk az ujjakat. a ruha elejét, vagy övet is varrunk belőle. Az aszimmetria is a divatirányok egyike. A féloldalas gombolású pulóverek, blúzok, a középvonaltól eltolt csukások, a féloldalas zseb mind e stílust képviseli - s ezért divatosak az aszimmetrikus frizurák is.

Harmadik modellünk is az idén nagyon divatos részletre hívja fel a figyelmet: a váll széles, hangsúlyozott, az ujjak bővek, könyökig érnek. Az övet - vagy öveket nem a derékvonalon, hanem illik viselni.

-rácz-

KERESZTREJTVÉNY

VARAKOZAS

A záport elűzte a hajnal, / s a felhőtlen szabad eget / bevonta kékkel és arannyal, a viz tisztabb, mint az - ezzel a négy sorral kezdődik Casimir Delavigne francia költő (1798—1843), a klasszici-záló elégiák szerzőjének Várakozás (L'attente) című verse, amelynek befejező szép szakaszát Tóth Judit fordításában a rejtvény vízszintes 2. és a 11, a függőleges 1. és a 34. számú sorában idézzük. VIZSZINTESEN: kétbetű-

sök: OT, PE, EE, AR). 17. Szigetiv a Karib-tengerben. 18. Heródiás lánya. 19. Francia selyemváros. 20. Hajórész. 21. Becézett angol férfinév. 22. Angol' iró (Charles, 1775-1834); nővérével együtt írt Shakespeare-meséiről ismert. 23. Szlovákiai város. 24. Művészi meztelenségek. 26. Ilyen név például a Böske. 27. Nagyopera. 28. Összeverődött állat-csoport. 29. Futását Vörös-marty énekelte meg. 30. Zene és ital mellett szórakozik. 31. Francia város a Meurthe mellett. 33. A Duna mellékvize. 35. Nobel-díjas olasz gyógyszerku-tató (Daniel). 36. Ülőbútor. 37. Svéd férfinév. 38. Divatékszer. Sorozat, németůl, 40. . manum lavat (kéz kezet mos). 42. Dunántúli sportegyesület. 43. Névsorolvasás, főleg az építőmunkások nyelvében. 44. Öröl. 45. Idegen férfinév. 46. Irország teljes függetlensé-

géért küzdő illegális fegyveres

szervezet. 47. Mafla. 48. Nor-

ráncossá teszi a homlokot, névelővel. 54. Virágos növélatinul. 56. Osztrák költő (Rainer Maria, 1875—1926). 57. Ég-hailat. 58. Városunk. 60. Nálunk is élő szlovén népcsoport. 61. Német gépjármű-villamossági nagyiparos és feltaláló (Robert, 1861—1942). 62. Menynyi ideje? 63. Ho Si..., vietnami államférfi, 1890—1969). 64. Női név. 65. ... regénye (Gárdonyi). 66. Ekesség. 67. Berlini városrész. 68. Valaminek lényege, veleje.

sök: TK, ME, ZN, DÁ, MT, TE). 2. Nőmozgalmi csúcs. 3. magyar személynév. Gerlice madár. 5. Francia szí-nésznő (Marina). 6. Emese..., a magyar mondavilág része. 7. Végtag. 8. A munkásmozgalom kiváló harcosa volt (Máté). 9. Olaifa tudományos elnevezése. 10. Halfajta. 12. Ha szájával műveli - maflán elbámul, 13. Dabashoz csatolt község. 14. Számos. 15. Ettermi dolgozó. 16. Inyencek csemegéje. szarvasmarha recésgyomra. 18. Nagy meleget érez. 23. Község Kalocsa mellett. 25. Svájci absztrakt festő (Paul, 1879-1940). 26. Egyre csacsibb lesz, 27. Idegen női név. 28. Főzőedény. 29. Neves grafikusunk (Ernő). Pest megyei nagyközség. 32. Pro... (a művészetért). 33. Ibolyaszínű. 35. Francia színész (Jules, 1883-1951). 36. Elektromos kapacitás egysége. vég tengerőből. 49. Jászai Mari 38. Félszeg. 39. Rhone Lyonnál

tarokk-ütőkártya. 51. Suta. 52. bágyadt. 41. Első szólam. 43. Leltári kellemetlenség. 53. Ami Postára tesz, beárul. 45. Kőrösi ráncossá teszi a homlokot, ... Sándor. 46. Halpete. 47. névelővel. 54. Virágos növé- Jelenlegi időszak. 48. Nemez. nyek szerve a vírágban. 55. 50. Kurjantás mulatozás köz-Másképpen, azaz igazi nevén, ben, a jókedv jeléül. 51. Attila testvére volt. 52. Nem kételkedik valamiben, 53. Francia férfinév. 54. Bécsi nagynéni. 56. Angol sarkkutató, tengerész (James Clark). 57. Felváltva ki és be. 58. Korábban Anglia vezető szobrásza volt (Francis, 1667-1731). 59. Egyiptomi istenség. 61. Bizony. 62. Német ifjúsági regényíró (Karl). 63. A legfrissebb. 64. Határozószó.

Valló Emil

Beküldendő a vízszintes 2. és FÜGGÖLEGESEN (kétbetű- 11., a függőleges 1. és 34. szamú sor megfejtése. Határidő: augusztus 17. Cimzés: Magyar Nemzet szerkesztősége 1392 Budapest, Pf. 267.

> A július 28-i számunk keresztrejtvényének megfejtése: Férjhez mentem egy olasz férfihez – Bűbájos ember. Ezen-túl csakis olaszokhoz fogok - férjhezmenni.

Tíz-tiz lottószelvényt nyertek:

Budapestiek; Alberti Jenő, 1085; Borostyankői Imre, 1142; Czirko-vics Ferencné, 1136; Csermis Lász-ló, 1203; Holfodi Katalin, 1163; Kristyan Sandorné, 1039; Miklos László, 1093; Miller Sándorné, 1144; Urányi Péter, 1222; Utassy Józsefné, 1062.

Vidékiek: Bodor Károlyné, Tahi; György Kálmánné, Százhalombatta: Holicza Szilárd, Siórok; Kalamán Jözséf, Pusztavám; Klucsik György, Tordas; Kokay Ilona, Taplógyörgye: Soós Margit, Ujszász: Szábó Lajos, Csákvár; Tolnai Éva, Cserháthaláp; Vincze Lajos, Nyékládhaza.

A nyereményeket postán küld-jük el. születési helye. 50. Legerősebb torkoló mellékvize, 4ő. Erőtlen.

